

Nr 59.

Av herr Gillström m. fl., om ändring av behörighetsvillkoren för ordförande, ledamot eller suppleant i arbetslöshetsnämnd.

I Kungl. Maj:ts kungörelse med tillämpningsföreskrifter till lagen den 30 juni 1944 (nr 475) om arbetslöshetsnämnd finnes stadgat, att den som på grund av arbetslöshet är föremål för hjälpverksamhet eller som åtnjuter fattigvård ej må vara ordförande, ledamot eller suppleant i särskild arbetslöshetsnämnd. Denna kungörelse trädde i kraft den 1 juli 1944, då motsvarande bestämmelser i kungörelsen den 30 juni 1934 (nr 434) upphörde att gälla. I sistnämnda kungörelse bestämdes, att "som ordförande, ledamot eller suppleant må ej den tjänstgöra, som är föremål för hjälpverksamhet enligt denna kungörelse eller åtnjuter fattigvård".

I kommuner med betydande arbetslöshet har denna bestämmelse i både sin äldre och nuvarande formulering vållat betydande svårigheter vid sammansättandet av arbetslöshetskommittéerna, resp. arbetslöshetsnämnderna. Detta gäller i synnerhet sådana kommuner, vilkas näringsliv är odifferentierat och där en arbetslöshetskris på grund därav ofta får en allmännare utbredning. Vid mer än ett tillfälle har i sådana kommuner förekommit, att de för uppdraget eljest lämpligaste personerna med hänsyn till denna föreskrift av nödtvång tvingats lämna ifrågavarande uppdrag eller avböja inval i arbetslöshetskommitté. Bestämmelsen kan också, som erfarenheten visat, medföra, att i en arbetslöshetskommun helt dominerande arbetargrupper bli orepresenterade i det lokala arbetslöshetsorganet. Urvalet har därigenom starkt begränsats vid kommitténs sammansättning och icke alltid kunnat ske enligt de riktlinjer, som i övrigt bort vara gällande.

Det principiella syftet med denna föreskrift är uppenbarligen att förebygga missbruk av en verksamhet, i vilken statliga hjälpbidrag fördelas. Detta syfte förklarar emellertid icke varför även ett mer eller mindre tillfälligt åtnjutande av fattigvård utgör hinder för ledamot- resp. suppleantskap i arbetslöshetsnämnd. För ledamotskap av fattigvårdsstyrelse förefinnes intet dylikt laga hinder. Bemärkas bör också, att bestämmelsen endast avser särskild arbetslöshetsnämnd; det är icke tydligt, att motsvarande gäller för ledamotskap av drätselkammare eller kommunalnämnd i kommuner, där dessa organ utgöra arbetslöshetsnämnd.

Det skall icke bestridas, att behov av här ifrågavarande föreskrift kunnat föreligga under den tid, då arbetsmarknadskommissionen ute-

slutande och direkt haft tillsyn över arbetslöshetskommittéernas verksamhet. Givet är, att den omedelbara kontrollen då icke kunnat utövas med önskvärd kontinuerlighet och tillräcklig grundlighet. Diskvalifikationsgrundens berättigande skall därför icke ifrågasättas beträffande tid som gått. Genom kungl. kungörelsen den 20 oktober 1944 (nr 703) ha emellertid länsarbetsnämnderna fr.o.m. 1 januari 1945 ålagts utvidgade befogenheter, avseende bl. a. tillsyn över arbetslöshetsnämndernas verksamhet. Länsarbetsnämnd skall alltså numera — såsom arbetsmarknadskommissionen i cirkulär Lan nr 576 angivit — öva tillsyn över att arbetslöshetsnämnderna i länet bedriva sin verksamhet i enlighet med såväl gällande bestämmelser rörande hjälpverksamheten för arbetslösa som kommissionens för särskilda fall meddelade föreskrifter samt att arbetslöshetsnämnderna, både i sin arbetslöshetspolitik i allmänhet och vid sitt handhavande av ärenden rörande enskilda hjälpsökande arbetslösa förfara på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

Närmare föreskrifter om hur denna tillsyn skall verkställas, exempelvis genom kontinuerliga granskningsbesök hos arbetslöshetsnämnderna, finnas också utfärdade, och särskilda befattningshavare hos länsarbetsnämnderna skola enligt kommissionens beslut avdelas för denna inspekterande och kontrollerande verksamhet.

Med hänsyn till denna numera organiserade, fortlöpande kontroll av arbetslöshetsnämndernas verksamhet synes en uppmjukning eller ett slopande av de ovan berörda kategoriska hindren för ordförande-, ledamot- eller suppleantskap i särskild arbetslöshetsnämnd utan olägenhet kunna ske. I den mån ändock ett korrektiv i annan form mot missbruk på här ifrågavarande område anses erforderligt, torde det kunna förutsättas, att arbetsmarknadskommissionen beaktar detta och i varje särskilt fall lämnar till äventyrs nödvändiga anvisningar.

På grund av vad som sålunda anförts hemställes,

att riksdagen må besluta att hos Kungl. Maj:t begära sådan ändring i sista meningen, sista stycket, par. 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse nr 476/1944, att meningens kategoriska form upphäves.

Stockholm den 18 januari 1945.

A. Gillström.

Emil Näsström.

Verner Söderkvist.

Karl H. Andersson.